

TRANSPORTMINISTEREN

Transportudvalget
Folketinget

Dato 28. oktober 2019
J. nr. 2019-5638

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Transportudvalget har i brev af 3. oktober 2019 stillet mig følgende spørgsmål (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra MF Kristian Pihl Lorentzen (V).

Spørgsmål nr. 2:

Vil ministeren oplyse, i hvor høj grad kommunerne og staten hidtil har stillet krav om genbrug af materialer ved fremstilling af asfalt til brug ved nyanlæg og vedligeholdelse af veje?

Svar:

Indledningsvist vil jeg understrege, at tankerne bag den cirkulære tilgang til forbrug og produktion, hvor fokus ikke mindst er på potentialet for genanvendelse af materialer, er et yderst vigtigt led i omstillingen til et bæredygtigt samfund – også på transportområdet.

Den cirkulære tilgang er et element i FN's verdensmål. Anvendelse af genbrugsmaterialer i asfaltproduktionen ligger således i forlængelse af mål 9 om Industri, innovation og infrastruktur, som bl.a. omfatter effektiv udnyttelse af ressourcer i forbindelse med infrastrukturen, og i forlængelse af mål 12 om Ansvarligt forbrug og produktion, som bl.a. vedrører bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre herunder gennem genbrug.

Jeg har forelagt spørgsmålet for Vejdirektoratet, som har oplyst:

”Hidtidig anvendelse af genbrugsmaterialer

Genbrug af gammel asfalt til produktion af ny asfalt har været almen praksis i Danmark i mange år. De danske Vejregler har givet mulighed for genanvendelse under hensyntagen til, at der opnås tilfredsstillende kvalitet af den nye asfalt.

For de nedre asfaltlag (bærelag) er der ikke nogen øvre grænse for, hvor meget genbrugsasfalt der må tilsættes.

For de øverste lag (bindelag og slidlag) har der igennem mange år været øvre grænser for hvor meget genbrug, der må tilsættes. Baggrunden for dette var branchens daværende manglende fokus på sortering af genbrugsasfalt, og at

man ikke har ønsket, at stenmaterialer af ringere kvalitet fra gamle bærelag løftes op i de øverste lag, hvor der af hensyn til holdbarhed og trafikikkerhed er strengere krav til stenmaterialerne.

Vejdirektoratet har fra 2014-2018, sammen med andre aktører i branchen, deltaget i projektet Cirkulær Asfaltproduktion i Danmark, som havde til formål at øge andelen af genbrug i slidlaget. Resultaterne fra dette projekt viste, at det er muligt – efter en passende sortering af genbrugsasfalten - at tilsætte op til 30% genbrugsasfalt til nye slidlag, også på tungt trafikerede veje, uden at gå på kompromis med sikkerhed og holdbarhed. 30 % er stort set også den øvre grænse for, hvad teknologien på danske asfaltværker kan håndtere, når andre materialetekniske krav skal opfyldes. Hvis asfaltproducentens produktudvikling kan levere dokumentation for de ønskede egenskaber af den nye asfalt med endnu højere andel af genbrugsasfalt, vil det også være muligt i fremtiden.

For statsvejene har Vejdirektoratet ikke stillet krav om minimumsindhold af genbrugsasfalt, da det ikke er Vejdirektoratets opfattelse, at et krav til en fast minimumsprocent for genbrug vil være til fordel for bæredygtighed og ressourceudnyttelse. Det skyldes bl.a., at transportlogistik og tilgængelighed til genbrugsasfalt i den rette kvalitet også skal tages i betragtning. Derfor er åbningen for øget genbrug op til 30 % i slid- og bindelag på selv de tungest trafikerede veje som konsekvens af projektet Cirkulær Asfaltproduktion p.t. den bedste løsning.

Generelt har tilgangen i forhold til asfaltgenbrug i Danmark været, at man i Vejreglerne formulerer betingelser og krav, der muliggør asfaltgenbrug, men der har typisk ikke været stillet krav i konkrete udbud om, at der skulle bruges en vis andel af genbrugsasfalt. Et sådant krav vil næppe være i asfaltbranchens interesse, da det som sagt teknisk og miljømæssigt vil være uhensigtsmæssigt. Ved at muliggøre anvendelse, men ikke kræve det, gives asfaltfirmaerne friheden til at planlægge deres produktion bedst muligt ift. udstyr og tilgængelighed af genbrugsasfalt i den rette kvalitet.

Vejdirektoratet har kontaktet København, Aalborg og Sønderborg kommuner, og alle oplyser, at de ikke har stillet krav om genbrug af materialer i forbindelse med deres asfaltudbud. De følger Vejreglerne og Vejdirektoratets praksis, og det antages, at det samme gør sig gældende for alle andre kommuner.

Sønderborg Kommune har i forbindelse med et partneringudbud (fleksibel udbudsform med højere grad af samarbejde mellem udbyder og leverandør) defineret genbrugseksPERTISE som et af flere tildelingskriterier, men der har ikke været krav til indholdet af genbrugsasfalt.

Udfordringer ved Byggevareforordningen

Betingelserne for asfaltgenbrug har som nævnt igennem mange år været beskrevet i de danske Vejregler.

Siden vedtagelsen af Byggevareforordningen gælder der ens regler for, hvordan byggevarers ydeevner skal beskrives, når de bringes på markedet i EU. På den måde er ydeevnebeskrivelserne for byggevarer som udgangspunkt udformet med det samme tekniske sprog, uanset hvor i EU de bringes på markedet. Ydeevnebeskrivelserne skal ifølge forordningen udarbejdes på baggrund af en harmoniseret standard, hvis der findes en for det pågældende produkt. I så fald må der ikke stilles krav om beskrivelse af andre ydeevner end dem, der fremgår af den pågældende standard. På den måde skal det forhindres, at der opstår nationale barrierer for markedsføringen af byggevarer.

I dag fremgår der ikke metoder af de relevante harmoniserede standarder for, hvordan man kan beskrive asfalts ydeevner i forhold til genbrug. I praksis har det betydet, at Vejdirektoratet og kommunerne kun kan stille funktionskrav og nogle prøvningskrav, med mindre helt særlige omstændigheder taler for at stille krav til sammensætningen af asfaltmaterialet. Det er dermed op til den enkelte leverandør, hvor meget genbrugsasfalt der anvendes i deres produkter, så længe de er i stand til at leve op til de funktions- og prøvningskrav, som Vejdirektoratet stiller i udbudsmaterialet.

I konsekvens af at det, i forhold til Byggevareforordningen, på nuværende tidspunkt ikke er muligt at stille krav til asfaltmaterialers sammensætning, er spørgsmålet omkring eventuelt at stille krav om højere andel af genbrugsmaterialer i ny asfalt for tiden ikke relevant. Det samme gælder for spørgsmålet omkring konsekvenser for pris, holdbarhed mv. Det kan dog oplyses, at der pågår et arbejde med at få sikret, at kvaliteten af de udlagte asfaltmaterialer er tilfredsstillende, samtidig med at Byggevareforordningen efterleves.

Det kan endvidere oplyses, at Danmark deltager aktivt i udarbejdelsen af en EU-Rådsbeslutning, som skal sætte fornyet fokus på vigtigheden af, at der i harmoniserede standarder under byggevareforordningen tages stilling til tekniske spørgsmål om genbrug og genanvendelse af byggevarer.

Incitamenter til øget anvendelse af genbrugsmaterialer

Udnyttelse af tilgængelig genbrugsasfalt i den rette kvalitet i så høj andel som teknisk muligt vil give asfaltproducenterne en konkurrencemæssig fordel, da omkostninger ved anvendelse af genbrugsasfalt er lavere end ny asfalt. Frihed til at fastlægge genbrugsprocenten indenfor de teknisk mulige rammer er derfor en fordelagtig situation for producenter, kunder, miljøet og ressourceudnyttelsen.

Det kan i øvrigt oplyses, at Vejdirektoratet arbejder hen imod at indføre klima- og miljøparametre som supplerende tildelingskriterier i forbindelse med udbud

af drifts- og anlægsarbejder. I et samspil med branchen sigtes der mod i første omgang at inkludere CO2 emission som et af flere tildelingskriterier, og på længere sigt kan der også blive tale om at inkludere andre miljøparametre, f.eks. relateret til forarbejdningen, transporten og udlægningen af asfalten. Disse bestræbelser bør give yderligere incitamenter for intelligent genbrug af asfaltmaterialer, i første omgang i forbindelse med Vejdirektoratets udbud på statsvejene, men det forventes også at metodikken vil sprede sig til asfaltarbejder udført for kommunerne.”

Side 4/4

Med venlig hilsen

Benny Engelbrecht